

Even uw aandacht...

*Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.
Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het
mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.
Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige
toneelstuk te ontlenen en te lezen voor u tot de aankoop van
boekjes voor opvoering beslist.*

Veel leesplezier!

FONDUE BOURGUIGNONNE

Een volkse tragikomedie in drie bedrijven

door

1880

Bruno Timp

Toneelfonds J. Janssens – Antwerpen

2004

Nr.2310

OPVOERINGSRECHT

Het opvoeringsrecht wordt verkregen na aankoop van tenminste NEGEN tekstboekjes bij de uitgever en na betaling van de verschuldigde opvoeringsrechten aan:

Toneelfonds J. Janssens B.V.B.A.
Te Boelaerlei 107
2140 Borgerhout Antwerpen
rechten@toneelfonds.be

Bij aankoop van het verplicht aantal boekjes krijgt men van de uitgever een formulier 'Aanvraag tot opvoering'. Op dit formulier moet men plaats en datum(s) van opvoering invullen. Het moet minstens vier weken voor de opvoering(en) aan Toneelfonds J. Janssens worden bezorgd of digitaal worden ingediend via www.toneelfonds.be → opvoering.

Enige tijd voor de opvoeringen ontvangt men dan van Toneelfonds J. Janssens de factuur voor te betalen auteurs- en/of vertaalrechten.

Iedereen die een 'Aanvraag tot opvoering' indient wordt verondersteld de 'algemene voorwaarden aanvraag opvoering' (zoals ze vermeld staan op onze website) te kennen en te aanvaarden.

(Indien u geen toegang tot internet hebt, gelieve ons dit te melden. Dan sturen wij u graag per post een exemplaar van deze algemene voorwaarden.)

Men is volgens de Auteurswet strafbaar als men gebruik maakt van gekregen, gehuurde, geleende of gekopieerde boekjes.

Wanneer men niet voldoet aan de hier opgesomde voorwaarden, worden de geldende opvoeringsrechten met 100% verhoogd.

Voor Nederland wende men zich tot:

I.B.V.A "Holland"
Postbus 363
1800 AJ Alkmaar.
info@ibva.nl

TARIEFCODE A1

BELANGRIJKE OPMERKING!

Alle rechten voorbehouden. Iedereen die toestemming verkreeg het stuk *FONDUE BOURGUIGNONNE* op te voeren moet de naam van auteur *BRUNO TIMP* vermelden in alle publicaties die n.a.v. de voorstellingen verschijnen.

De auteursnaam moet onmiddellijk onder de titel vermeld worden, in een lettertype minstens half zo groot als dat van de titel, maar minstens twee keer zo groot als dat waarin de naam van de vertaler, regisseur en spelers wordt vermeld.

Wettelijk depot D/1996/0220/014
ISBN 978-90-385-04308

© 1996 Toneelfonds J. Janssens/Bruno Timp
www.toneelfonds.be

Niets uit deze uitgave mag worden veeleevuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Toneelfonds J. Janssens – Te Boelaerlei 107 – 2140 Bght Antwerpen
Tel 03 366 44 00 . Fax 03 366 45 01 . info@toneelfonds.be

PERSONAGES

(4 dames - 5 heren)

BERNARD : De heer des huizes. Letterlijk. Denkt hij. Vandaag viert hij het feit dat hij eindelijk op pensioen gaat.

BRGITTE : Heeft het niet altijd gemakkelijk met haar Bernard. Ze heeft haar eigen problemen, maar vandaag schuift ze die op de achtergrond, terwille van het feestje.

DIANE : Hun dochter. Ze woont nog thuis, ze studeert nog. Alhoewel, Bernard vindt dat geen "studeren".

FRANCIS : De zoon. Komt vandaag, ter gelegenheid van het feest, voor de eerste keer met zijn "lief" naar huis.

INGE : De verloofde van Francis. Ze bezorgt haar nieuwe schoonfamilie dadelijk een verrassing.

THEO : De broer van Brigitte. Hij is homofiel. Hij is vroeger priester geweest, maar uitgetreden omwille van zijn problemen. Hij heeft al vele jaren een vaste relatie met...

RENE : De broer van Bernard. Ze wonen nu ook samen.

PA & MA : De ouders van Bernard. Met hen maken we kennis tijdens de uitstapjes naar het verleden.

DECOR

Het stuk speelt zich af in de living van Bernard en Brigitte. Het interieur omvat in elk geval een grote tafel waaraan acht personen kunnen zitten, een dressoir en een barkast. De klassieke eetkamer dus. Boven het dressoir hangt een ingelijst schilderij dat na het eerste tafereel moet weggenomen worden en als cadeau ingepakt om in het tweede tafereel als geschenk aangeboden te worden. De tafel wordt vooraf gedekt voor een familiefeestje met fondue. Voor zeven personen worden normaal twee fonduestellen gebruikt. Minstens één van de twee moet een elektrisch stel zijn met een verlengsnoer. Er is ook een kandelaar nodig die na het eerste tafereel mee af wordt genomen om in het 2de tafereel cadeau te worden gegeven. In het laatste bedrijf moet ergens vooraan een zetel klaargezet worden voor Brigitte. Als de scène groot genoeg is mag die er natuurlijk ook al van in 't begin staan (en gebruikt worden). Er kan dan ook een hele zithoek staan waar het aperitief genomen wordt. Allemaal een kwestie van beschikbare ruimte. Aan de linkerkant is de deur naar de keuken. In de achterwand is de deur naar de inkomhal. Aan de rechterkant is nog een deur naar een zitkamer of zoiets.

OVER DE TAAL

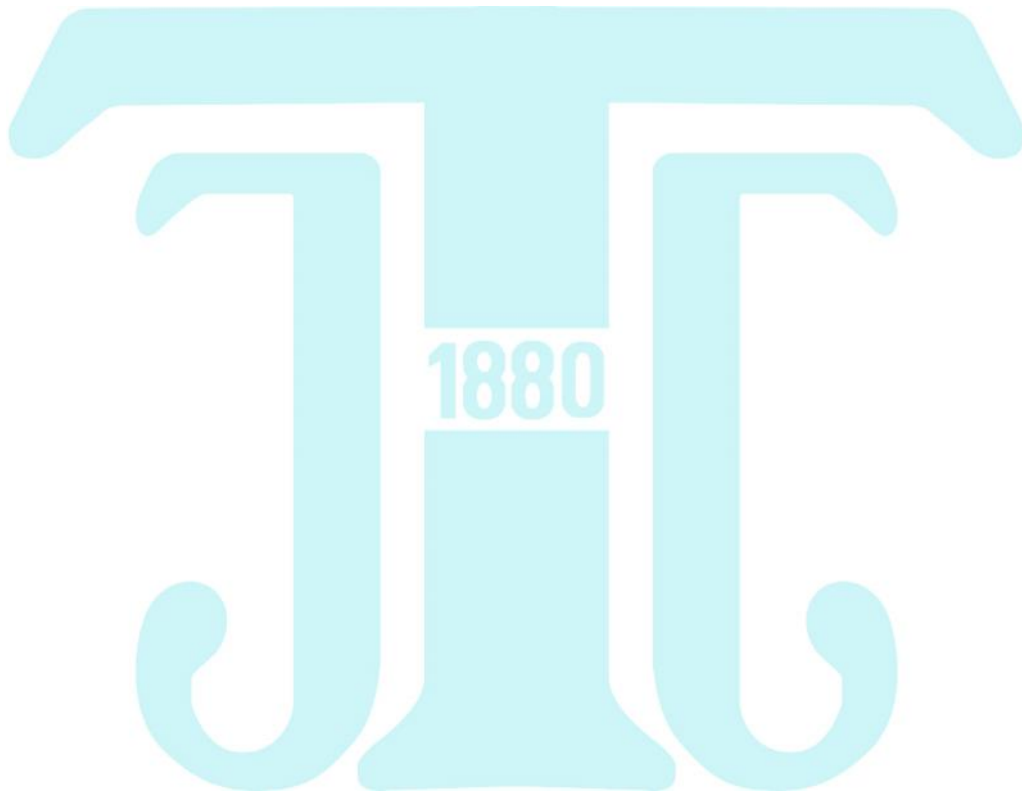
Het is de bedoeling om het stuk te spelen in de streektaal. Voor mij is dat het Antwerps. In het Antwerps schrijven is echter niet te doen. In het Nederlands schrijven maakt dan weer dat veel van de Antwerpse sfeer verloren gaat omwille van de onvertaalbaarheid van veel woorden en uitdrukkingen. Zo is de taal van de brochure een mengelmoes geworden van Antwerps en niet zo correct Nederlands met veel aanhalingstekens. Daarbij komt nog dat gesproken en geschreven taal niet altijd met elkaar te verzoenen zijn. Wie het stuk in een andere streektaal of in het AN wil spelen, zal dus misschien wel wat "vertaalwerk" moeten doen.

OVER HET STUK

"Fondue Bourguignonne" vertelt het verhaal van Bernard en Brigitte tijdens een familiefeestje, een etentje ter gelegenheid van de oppensioenstelling van Bernard. Het eerste bedrijf voor de pauze bestaat uit drie tafereel. In het 1ste tafereel maken we de voorbereidingen en het begin mee van het fonduefeest. Tegelijk leren we Bernard en zijn familie een beetje beter kennen. In het 2de tafereel springen we dertig jaar terug in de tijd. Toen gaven de jonge Bernard en Brigitte een fondue-etentje ter gelegenheid van het heuglijke feit dat ze al twee jaar samen woonden. Ze hadden daarbij nog groot nieuws: Brigitte was in verwachting en ze hadden besloten nu ook officieel te trouwen. In het 3de tafereel keren we terug naar het heden, en dat is plots niet meer zo leuk: Bernard geraakt in conflict met zijn kinderen en zijn vrouw. Dat laatste wordt nog veel erger als blijkt dat Brigitte ernstig ziek is. "Fondue Bourguignonne" is bedoeld als een komedie. Het moet grappig zijn om te zien hoe Bernard geëvolueerd is tot het evenbeeld van de vader waarop hij vroeger zo gesakkerd heeft. Het is plezierig te horen hoe zijn kinderen hem dezelfde verwijten maken als die welke hij zijn eigen vader indertijd gemaakt heeft. Vele stukjes tekst komen dan ook op verschillende plaatsen letterlijk terug en hoe duidelijker die herkend worden, hoe grappiger. Twee personages in het stuk, de broer van Brigitte en de broer van Bernard (zo kunnen ze elkaar niets verwijten) zijn homofiel. De manier waarop die rollen gespeeld worden, maakt de komedie plezieriger. Het zwaar clichématig in de verf zetten van die karakters kan het stuk doen veranderen in een klucht. Het is de regisseur die daarover beslist natuurlijk. Toch lijkt het me aangewezen aan de kant van de vriendelijke en plezierige komedie te blijven en de echte klucht te vermijden. Het is trouwens niet de bedoeling dat eender welke toeschouwer zich uitgelachen zou voelen, dus ook niet eventuele homofielen. Integendeel. Het stuk pleit precies voor respect voor iedereen en wil eerst en vooral de spot drijven met de hardnekkigheid van conservatieve vooroordelen die het leven van zoveel mensen zo onnodig moeilijk maken. Het tweede bedrijf, na de pauze, bestaat weer uit twee tafereel. Het 1ste speelt in het heden, in het 2de maken we nog eens een kort sprongetje naar het verleden. In het derde bedrijf komt Bernard zijn belofte na: "Als Brigitte terugkomt uit de kliniek, geef ik een feestje." En wat eten we? Jawel, fondue Bourguignonne.

KORTE INHOUD

Bernard gaat met pensioen en dat zal hij samen met zijn Brigitte eens duchtig vieren met een familiefeestje. Zijn kinderen zijn erbij en zijn broer en schoonbroer. Plezant! Plezant? Wat is dat toch dat maakt dat ouders in conflict komen met hun kinderen? Is Bernard nu zo hard veranderd of zijn die "joeng", die "snotters" dan toch helemaal anders dan hij in "zijnen tijd"? We komen het te weten, want samen met Brigitte en Bernard maken we een paar sprongetjes naar 't verleden. We worden allemaal het evenbeeld van wat we zo verfoeid hebben. Om te lachen of om te huilen? Laat ons dan toch maar lachen, want dat houdt ons in een crisissituatie dan toch bijeen.

E E R S T E B E D R I J F

1ste TAFEREEL

(Als het doek opgaat, is Bernard bezig met het dekken van de tafel voor het fonduefeest. Hij probeert kaarsen in een kandelaar te zetten, maar dat lukt niet zo best. (Ze zijn te dik.) Op de kast staat een karaf met klaargemaakte aperitief en daar snoept hij regelmatig van.)

BERNARD : "Godmiljaarde", kunnen die nu niet de juiste "bougies" kopen? Hoe is dat nu in Godsnaam mogelijk? *(De kaars valt op de grond en rolt onder 't tafel. Bernard bukt zich en stoot zijn hoofd bij het rechtekomen, vloekt, sakkert, tiert, staat met een gebroken kaars in de hand. Bij het rechtekomen heeft hij aan het tafellaken getrokken, zijn er wat glazen omgevallen, is er een bord gesneuveld... Bernard staart beteuterd naar de ravage.)* Miljaarde, Godver...

BRIGITTE : *(Komt binnen via de deur van de inkomhal.)* Heb je mij geroepen? Wat is er? *(Ze heeft een grote bruine omslag met radiografieën bij zich.)*

BERNARD : Ha, ben je daar eindelijk? Kijk nu wat je hebt aangevangen!

BRIGITTE : Ikke? Ik kom van de kliniek.

BERNARD : En dit dan? *(Hij houdt haar de kapotte kaars onder de neus.)*

BRIGITTE : Wat is daarmee? Heb je d'r mee in je oog gestoken?

BERNARD : Nee, ik heb die in die kandelaar gestoken. Proberen te steken. Maar dat lukte niet. Madame heeft te dikke "bougies" gekocht.

BRIGITTE : *(Zucht sarcastisch.)* Dag schat! En hoe was 't bij de dokter? *(Ze zet ostentatief de omslag rechtop op de kast.)*

BERNARD : Heu?

BRIGITTE : Weet je de uitslag al?

BERNARD : De uitslag? Ik heb geen TV opgehad! Ik heb geprobeerd de tafel te dekken en die te grote "bougies" in die te kleine kandelaar te krijgen.

BRIGITTE : Jij hebt die "bougies" gekocht! *(Ondertussen begint ze de ravage te herstellen.)*

BERNARD : Ikke?

BRIGITTE : Ja, jij. Die waren goedkoper, zei je. Branden veel langer voor maar een beetje meer geld. Prijsbewust kopen, noemde jij dat.

BERNARD : Prijsbewust? Maar als ze nu niet passen, wat heb je daar dan aan? Hoe kan je nu zo stom zijn...

BRIGITTE : Juist. Dat heb ik toen ook gezegd. Maar je wou niet luisteren.

BERNARD : Ikke niet luisteren? Ik doe heel mijn leven al niks anders dan luisteren naar... Heu.... Dag schat. Hoe was 't bij "den dokter"?

BRIGITTE : Kom, geef die "bougies" maar hier. Ik zal er een stukje afschrappen met een "patattenmeske".

BERNARD : Weet je de uitslag al?

BRIGITTE : *(Terwijl ze met kaarsen en kandelaar in de keuken verdwijnt)* Ja, maar ik heb nu geen "goesting" om erover te "klappen".

BERNARD : Wat is dat nu voor "zever"? *(Pakt de omslag van de kast, haalt er een radiografie uit en houdt ze naar het licht.)* Een normaal mens ziet daar natuurlijk niets aan. *(Naar de keukendeur)* Wat heeft de dokter gezegd?

BRIGITTE : *(Komt terug binnen en zet de kandelaar met de kaarsen op tafel)* Laat ons het daar straks over hebben. *(Ze pakt de foto uit zijn handen, steekt ze terug in de omslag en zet die terug op de kast.)* "Sebiet" zijn ze er al. Waar is ons Diane?

BERNARD : Waarom straks? Is dat nu zo moeilijk om dat nu... Waarom hebben ze eigenlijk gebeld om die afspraak te verzetten? Waarom moest jij per se vandaag komen? Juist vandaag, potverdekke, als ik niet weet wat eerst gedaan. Ik ben amper twee dagen op pensioen en ik heb al harder moeten werken dan ik ooit...

BRIGITTE : Da's niet moeilijk als je uit het onderwijs komt.

BERNARD : Wat wil je daarmee zeggen? Op "nen bureau", dat is nog eens hard werken zeker? Een beetje over de directeur zijn knie wrijven...

BRIGITTE : Ik b n de directeur. Schenk liever al eens een aperitiefje in.

BERNARD : Jawel, directeur. *(Terwijl hij doet wat hem gevraagd wordt)* Ons Diane is op haar kamer. Ze heeft examen, volgende week, zei ze. Schol. *(Ze drinken)* "Tiens", ik wist niet dat die studeerde. De laatste jaren was die altijd gebuisd. Ik dacht dat ze werk aan 't zoeken was. *(Over het drankje)* Amaai, da's weer zoiets "straf" dat gemakkelijk binnenloopt maar waar je direct "poepeloere" van wordt.

BRIGITTE : Ze is een cursus aan 't volgen.

BERNARD : In wat?

(Op dat ogenblik komt Diane binnen. Ze is adembenemend schaars gekleed in frivolous uitdagend ondergoed en oefent haar "mannequin-gang" met een paar boeken op haar hoofd. Diane komt op via deur rechts.)

BRIGITTE : Schriftelijke cursus mannequin.

BERNARD : *(Hapt naar adem.)* Wat "doedegana"?

DIANE : Oefenen pa. Ik moet "dees" presenteren.

BERNARD : In "uwe flikker"?

BRIGITTE : 't Is examen volgende week.

BERNARD : In "hare flikker". Als ze examen doet in haar "bloot gat" zal ze d'r eindelijk voor de eerste keer eens door zijn. Die jury, dat zijn allemaal mannen natuurlijk.

BRIGITTE : Ha, was het zo dat jij al die jaren punten hebt gegeven. Niet te geloven dat "uwe tikker" het heeft uitgehouden tot uw pensioen.

DIANE : *(Die is blijven rondstappen)* "Allé" ma, daar is onze pa toch een beetje te oud voor geworden.

BRIGITTE : Pas maar op. Een "ouw schuur" die in brand schiet...

DIANE : *(giechelt)* Da's juist. Een oude bok lust ook nog wel eens een groen blaadje.

BERNARD : Is 't nu gedaan? Ik wil niet dat jij in "uwe halve blote" voor iedereen gaat paraderen. "Hedde ma verstaan"? Doe dat uit!

DIANE : OK. *(Maakt gedecideerd aanstalten om zich uit te kleden.)*

BERNARD : Stop, godver...

BLACK OUT (De zekeringen zijn gesprongen)

BRIGITTE : De "plomb"! Da's nu potverdekke al de vijfde keer deze week. Nu ben ik het zo beu "als kou pap". Nu laat je iemand komen om naar die installatie te kijken. Een vakman. Heb je mij verstaan?

DIANE : Een elektricien.

(We horen een lade openschuiven, wat gerommel, een bonk.)

BERNARD : Aaa, nondedju! Waar is die aansteker? *(Hij steekt een aansteker aan.)* Ik repareer dat wel even. Ik zoek een draadje.

BRIGITTE : Niks van. Dat heb je al 50 keer geprobeerd. Hier, steek die kaarsen aan. *(Bernard gehoorzaamt)* Nu ga je er eens mee ophouden "van op uwe zak te zitten". Je laat morgen een "elletrieker" komen. Verstaan? *(Ze geeft de aangestoken kaars aan Diane, en steekt er een andere aan voor Bernard.)*

(De bel gaat)

Dat zal onze Theo met "olle" René zijn. Die zijn vroeg.

DIANE : Hoe kan dat nu, de "plomb" is toch gesprongen?

BERNARD : De bel staat op een andere kring. Ik ga dat eventjes fiksen. Ga jij openmaken.

(Diane maakt aanstalten om naar de deur te gaan.)

Nee! Je gaat toch zo niet aan de voordeur.

DIANE : 't Is nonkel Theo, zei ons ma. Dat kan toch geen kwaad. Die is toch homo.

BERNARD : Ja! En daar moet je mij niet elke keer aan doen denken. *(Tegen Brigitte)* Ga opendoen, jij. *(Tegen Diane)* En ga jij kleren aan doen. Ik ga die "plomb" repareren.

(Bernard en Brigitte gaan buiten naar de hall. Diane blijft rond de tafel oefenen met de kaars in de hand. LICHT AAN. De boeken vallen van haar hoofd. Ze staat gebukt met haar rug naar Bernard als die binnenkomt.)

Voilà, gerepareerd. *(Hapt naar adem.)* Miljaar! Wat loop jij hier nog rond? Ga kleren aandoen, heb ik gezegd.

BRIGITTE : *(Op via deur hall)* 't Was de "fakteur". Een telegram van onze Theo en "olle" René. *(Ze opent het telegram en leest voor:)* AAN KERSVERSE BEJAARDE BERNARD STOP HARTELIJK GEFELICITEERD MET PENSIONERING STOP WELKOM IN DE CLUB DER NUTTELOZEN STOP WIJ BIDDEN

VOOR NOG EEN LANG EN GELUKKIG LEVEN STOP HARTELIJKE KUSSEN THEO EN RENE" Dat is toch lief hee. (*Geeft het telegram aan Bernard.*)

BERNARD : "Nutteloze bejaarde". Lief, heel lief.

DIANE : Ze bidden toch voor een lang en gelukkig leven. Dat is toch...

BRIGITTE : Vind ik ook.

BERNARD : "Bidden"! "Olle" Theo "bidden"! Een uitgetreden pastoor die zijn job heeft laten staan omdat de bisschop niet akkoord ging met zijn homofiele relatie. Dat zal wel veel helpen. Als die begint te bidden voor mijn lang leven word ik waarschijnlijk morgen overreden door een overladen tram!

DIANE : Of je blijft plakken aan die "ellectriek" die je zelf gerepareerd hebt. Van hetgeen je daarmee bespaard hebt kun je dan een mooiere kist kopen.

BERNARD : Snotter, "moeide nie". In elk geval moet een homofiele ex-pastoor niet beginnen...

BRIGITTE : Die homofiele ex-pastoor is MIJN broer!! "Heb je mij goed verstaan"? En die is heel gelukkig en 't is ZIJN leven. "Heb je mij goed verstaan"? En die heeft een even gelukkige en een even duurzame relatie als wij en ze zien mekaar even graag. "Heb je mij goed verstaan"? En "de" René is JOUW broer en even homofiel als MIJN broer en jij bent dus de laatste die opmerkingen te maken heeft over mijn familie, "heb je mij goed verst...

BERNARD : ...Als "olle" Theo niet... niet... je weet wel... dan zou onze René nooit van ze leven... Onze René heeft zich gewoon op 't verkeerde pad laten lokken door een pastoor. Dat kan iedereen overkomen...

BRIGITTE : ..."Heb je mij goed verstaan", vraag ik. En als je nu straks weer begint met heel de tijd op hun "kap te zitten", dan "kap" ik zo'n fonduepan over je hoofd uit en dan zal Theo zijn gebed niet verhoord worden. "Heb je mij goed verstaan"?

DIANE : D'r staat ook onder: "Hartelijke kussen."

BERNARD : Liever niet, merci. Ik heb gezegd dat jij je moest gaan aankleden. Als Theo en onze René je zo zien rondlopen zijn ze misschien op slag genezen en dan is hun gelukkig huwelijk ook kapot.

BRIGITTE : Diane, ga je aankleden. Straks zijn ze d'r. Schat, schenk nog eens een aperitiefje in.

DIANE : Pas maar op. Dat "loopt zoet binnen", maar je bent er direct "poepeloere" van.

(Afvia deur rechts)

BERNARD : *(Schenkt in. Ze toasten.)* Schol. Lekker. Zeg, hoe was het nu bij de dokter?

Wat heeft hij gezegd?

BRIGITTE : Ik heb al gezegd dat ik er nu niet wil over "klappen". "Mijne kop staat er niet

naar". *(Ze heeft wel moeite om zich goed te houden.)*

BERNARD : Er is iets. Ik ken je toch zeker. Wat is er?

BRIGITTE : Niks. We hebben een feestje vanavond. Jouw feestje. Jouw pensioen.

BERNARD : Ja. Nutteloze bejaarde. Schol. Brengt onze Francis nu dat meisje mee? Hoe heet ze nu weer?

BRIGITTE : Inge. En dat weet je goed genoeg. Begin nu weer niet onnozel te doen. En maak dat dat meisje al niet van de eerste keer "een schrik pakt" van haar toekomstige schoonfamilie.

BERNARD : Ho, zeg! Zo ver zijn we nog bijlange niet. Ze zijn nog niet eens officieel verloofd.

BRIGITTE : In elk geval officieel genoeg om haar voor te stellen aan de familie. Onze Francis zei dat ze 't serieus menen.

BERNARD : Dat zei hij tegen jou. Ik weet weer van niks.

BRIGITTE : Hoe zou dat nu komen? En je "weet wel van iets"! Francis heeft dikwijls genoeg verteld... Weet je wat? Leer eens luisteren als je kinderen iets vertellen. Dan kom je zo niet uit de lucht gevallen.

BERNARD : Ik ben in elk geval blij dat het tenminste een meisje is waar hij mee naar huis komt. Dat hij niet, zoals "olle" Theo...

BRIGITTE : En "olle" René...

BERNARD : Ja. Mijn zoon is tenminste normaal.

BRIGITTE : Jij vindt dat iedereen moet zijn zoals jij, en dan zijn ze normaal.

BERNARD : Normaal wel ja. Straks ga je nog zeggen dat ik... dat wij de afwijkingen zijn.

BRIGITTE : Mensen die anders zijn dan wij, zijn daarom nog geen afwijkingen. Onze Theo zeker niet.

BERNARD : Onze René dan ook niet. Alhoewel. Helemaal normaal kun je dat toch niet noemen. Wie wordt er nu verliefd op "ne vent".

BRIGITTE : Ikke!

BERNARD : En dan nog op een pastoor. Daar moet je helemaal kierewiet voor zijn. En dat jij verliefd bent geworden op "ne vent...", op mij, dat is normaal. Jij bent...

BRIGITTE : Ik ben de zuster van die kierewiete homofiele uitgetreden afwijking. En daar ben jij mee getrouwd!

BERNARD : Ja. Op de mesthoop groeien de mooiste bloemen.

DIANE : *(Terug op via deur rechts, gekleed voor de gelegenheid: een beetje feestelijk, een beetje frivool, een beetje uitdagend, extra kort, een knappe, sexy verschijning.)*
Zeg, brengt onze Francis nu zijn Inge mee?

BERNARD : Ja, en zie maar dat dat kind al niet van de eerste keer "ne schrik pakt" van haar toekomstige schoonfamilie.

DIANE : Zeg pa, zo ver zijn we bijlange nog niet, hee. Schoonfamilie. Ze zijn nog geeneens officieel...

BERNARD : Officieel genoeg om haar voor te stellen aan de familie. Ons ma heeft gezegd dat onze Francis heeft gezegd dat het serieus is...

DIANE : En waarom zou Inge "ne schrik moeten pakken"?

BERNARD : Zie dat ze denkt dat dat hier een nudistenkamp is.

BRIGITTE : Waarom? Je gaat je toch niet uitkleden?

BERNARD : Ikke? Nee. Waarom?... Ha, nee, steek het maar op mij! Kijk eens, zij loopt hier met "haar gat half bloot" en een "decolleté" tot aan haar "nagelenbuik".
(Tegen Diane:) Heb jij niks fatsoenlijks om aan te trekken?

BRIGITTE : Dat "kleedje" heeft ze van jou gekregen!

BERNARD : Van mij? Ik weet potverdomme van geen kanten...

DIANE : Jij hebt je VISA-kaart meegegeven!

BERNARD : Maar zou je nu niet...

(De bel gaat.)

BRIGITTE : Allé, we zullen eens gaan kijken wie er eerst is. *(Ze gaat openmaken.)*

BERNARD : Als Theo of René iets laten vallen, zorg dan dat je je niet bukt om het op te rapen. Die jongens zouden er hun geloof door kunnen kwijtgeraken.

DIANE : Zeg, pa, heb jij nu nog nooit een vrouw met een kort rokje gezien? Jij doet nu zo precies of... *(Theo en René komen binnen, gevolgd door Brigitte.)* Nonkel Theo!

Nonkel René!

BERNARD : Moet dat niet "tante" zijn?

(Er volgen de gewone begroetingen, zoenen, jassen uitdoen en weghangen... Theo en René geven ook Bernard een familiale "driekussenbehandeling", wat die slechts met veel duidelijke tegenzin tolereert.)

THEO : Ons Dianneke! Je ziet er goed uit, kinneke!

RENE : Dat is een mooi "kleedje". Bernard, jongen, da's een "bijouke" van een dochter dat jij hebt.

THEO : En ze heeft smaak, hee. Die kan zich kleden. Ben jij mee geweest, Bernard, om dat te kiezen? Knap, jong.

BRIGITTE : Hij heeft zijn VISA-kaart meegegeven.

RENE : Toch plezant, als je zo'n moderne ouders hebt. In onze tijd... Onze pa was niet zo 'n gemakkelijke. Toen ik...

BERNARD : Toen jij met zo'n "kleedje" thuis kwam, zat het er nogal tegen hee!

BRIGITTE : Bernard!

THEO : René wou maar zeggen dat er in die tijd nog geen VISA-kaarten bestonden.

RENE : Onze pa was in elk geval een "wreed conservatieve mens". Die kon nogal een "stukske zagen" over onze kledij. Weet je nog, Bernard? En over jouw haar, en je smalle pijpen. *(Tegen Diane:)* Ik ben blij voor jou dat jij een meer vooruitstrevende vader hebt, kinneke.

DIANE : Ja, voor zijn leeftijd is onze pa nog heel...

BERNARD : Wat bedoel je, snotneus? Voor mijn leeftijd...

THEO : Hier, Bernard, een cadeauke. 't Is maar een kleinigheidje, maar 't is de intentie die telt hee.

BERNARD : Ja, natuurlijk. Maar het had iets groots mogen zijn ook, "zenne". Maar allé, merci... *(Hij begint het pakje open te maken, maar daar is hij niet zo handig in.)*

BRIGITTE : Allé, jongen, dat duurt nogal.

RENE : Hij heeft tijd, hij is gepensioneerd.

DIANE : Onze pa en pakjes open maken... Dat heeft hij nooit gekund.

BERNARD : Dat komt omdat ik van ze leven meer pakjes heb gegeven dan gekregen. Ik

heb niet zoveel oefening gehad als jullie.

BRIGITTE : Ocharme. Straks krijgen we nog "compassie". Onze verwaarloosde sukkelaar.

(Het lintje dat rond het pakje zat, valt op de grond. Diane bukt zich om het op te rapen, toevallig met haar rug naar de zaal.)

BERNARD : Ho! Stop! Recht blijven, jij. Straks gaan hier de prijzen omhoog. *(Hij raapt het lintje zelf op en krijgt dan ook eindelijk het pakje open. Er zit een antieke zakhorloge aan een ketting in. Die heeft hij allang voor zichzelf willen kopen, maar ze was te duur.)* Wat is... Waw! Is dat...? Is dat die d'r voor lag bij...? Daar droom ik al... God, dat vind ik nu prachtig zie, dat vind ik nu eens... Zeg, matekes, dat is geen "kleinigheid" meer hee. Dat is antiek zilver en ik weet wat ze kost. Ik heb zelf dikwijls genoeg... Merci, jongens, merci.

(Hij wil Theo een hand geven maar die is hem te vlug af en geeft hem weer drie broederlijke zoenen. Dan is René aan de beurt en die wil hetzelfde doen. Deze keer is Bernard op zijn hoede en hij kan de zoenen "afweren")

RENE : Hee, zeg, wat heeft Theo dat ik niet heb?

BERNARD : Jij bent mijn broer. Dat is incest

BRIGITTE : Komaan, mannekes, we gaan "er ene pakken". Diane, schenk eens een aperitiefje uit.

(Diane doet wat haar gevraagd wordt: alle glazen vol. Eventueel moet ze de karaf in de keuken gaan bijvullen. Daar moet ze verder ook steeds tussendoor voor blijven zorgen. Brigitte en (vooral) Bernard beginnen er al wat last van te krijgen dat ze al wat op hebben. Het maakt hen steeds "losser" en luidruchtiger.)

BERNARD : Gezondheid, mannekes

THEO : Ja, dat we ze nog lang mogen mogen.

RENE : En nog veel kunnen kunnen.

BERNARD : Dat moeten jullie nu juist weer zeggen.

BRIGITTE : Bernard!

THEO : Amaai, da's lekker. Weer zoiets dat "zoet binnenloopt", maar waar je rap zat van bent.

BERNARD : Ja, dat is wat anders dan miswijn hee.

THEO : (*Instemmend*) Jongen, dat was een vuiligheid. En dan moest je daar nog water bijdoen ook.

BERNARD : Dat zou niks voor mij zijn. Water, da's niet te drinken. De "dokter" heeft mij dat ten strengste verboden.

BRIGITTE : Hij bedoelt dat hij nog nooit van ze leven een beetje water in zijn wijn heeft gedaan.

BERNARD : (*Stuift op*) Watte? Dat moet je maar durven zeggen. Ik heb soms de indruk dat er geen wijn meer in mijn water zit. Ik leg altijd mijn kop. Ik ben potverdomme de gemakkelijkste mens van West-Europa en omstreken.

RENE : Vooral voor homo's!

BERNARD : Awel ja! Is 't niet waar soms? Jullie zijn hier toch maar hee. Ik heb jullie toch uitgenodigd hee. Ik discrimineer jullie toch niet hee. Ik...

DIANE : Vooral niet als ze zo een mooie cadeau bij zich hebben!

BRIGITTE : En zo een dure...

BERNARD : Wat heeft dat er nu mee te maken?

THEO : Dat is juist. Bernard discrimineert ons niet omdat wij van de familie zijn, is 't niet waar Bernard ?

BERNARD : Neeje!! Ik discrimineer niet omdat ik breeddenkend ben.

DIANE : Breeddenkend?

BRIGITTE : Je bent breed ja, "denken", dat is iets anders.

BERNARD : Maar Godverdomme...

THEO : Dat vloeken, moet dat nu echt?

RENE : Ja, ik hoor dat ook niet zo graag!

BERNARD : Ik ben een breeddenkend mens, zeg ik. Voor mij zijn alle mensen gelijk.

(*De bel gaat.*)

BRIGITTE : Dat zal onze Francis zijn. Voor de duizendste keer zijn sleutel vergeten. (*Ze gaat de voordeur openmaken.*)

DIANE : Nu ben ik eens "curieus" om onze Francis zijn Inge te zien.

THEO : Ha, brengt Francis zijn verloofde mee?

RENE : Voor de eerste keer?

BERNARD : Verloofde, verloofde... Zo ver zijn we nog niet hee. Voorlopig alleen nog maar zijn "lief". We zullen dat eerst eens rustig aanzien. Als dat zo'n "schetmadam of een tuttebel" is, of een...

RENE : Hola, "Berreke", ik dacht dat voor jou alle mensen gelijk waren?

THEO : Jaja, maar de ene mens is al wat gelijkjer dan de andere, hee broertje.

BERNARD : "Schoonbroer" hee. En dat van alle mensen die gelijk zijn, toen had ik het over homo's, niet over vrouwen... Ik bedoel onbekende vrouwen... Ik bedoel lieven die ik nog niet gezien heb.

DIANE : Je bedoelt dat jij zo breeddenkend bent als de paus.

(Francis, Inge en Brigitte komen binnen vanuit de hall.)

FRANCIS : (*In 't binnenkomen:*) Sorry, ma. Ik zal een sleutel laten bijmaken en die verstoppen in de koffer van de auto. (*Tegen Bernard*) Dag pa. Nog eens, en deze keer officieel, proficiat met uw pensionering. (*Geeft hem drie zoenen.*)

BERNARD : (*Neemt de zoenen onwillig in ontvangst.*) Da's nikske, jongen. In 't onderwijs aan uw pensioen geraken, dat is alleen een kwestie van gebrek aan initiatief.

FRANCIS : (*Doet nu officieel*) Pa, dat is nu Inge, mijn verloofde. Ik hoop...

BERNARD : Verloofde, verloofde, eerst zullen we...

INGE : (*Is een meisje uit een arbeidersgezin, gewoon vrij en vrank haar mening te zeggen in een wat sappiger Antwerps.*) Dag meneer. Allee, ik zal maar zeggen: "Dag pa". Kom hier dat ik u eens "tegen mijn gilet trek". (*Ze geeft hem drie zoenen, links, rechts en roos.*) Proficiat met uw pensioen. Nu kan je gaan kaarten in 't Gildenhuis.

BERNARD : (*Stribbelt verontwaardigd tegen.*) Zeg eens hela...

INGE : Wat is 't? Kan je niet kaarten? Da's niks, ik zal je dat wel leren. "Gij zijt toch gene

loempe?" Allé kom, als je een beetje 't verstand hebt van uw zoon, zal 't nog wel meevallen. (*Kijkt naar de tafel.*) Ha, eten we fondue? Dat vind ik fantastisch. Dat eet ik nu doodgraag. "Fondue bourguignonne", dat is mijn lievelingskost.

BERNARD : (*Verbouwereerd*) Fondue wat?

INGE : Bourguignonne. Ken jij dat niet? Wat zeggen jullie daar dan tegen?

BRIGITTE : (*Lachend*) Niks, wij spreken niet tegen ons eten.

FRANCIS : En dit is mijn zus, ons Diane. Diane, dit is Inge, mijn...

INGE : Jij wordt dus mijn schoonzuster! Kom hier! (*Hartelijke omarming met drie zoenen. Waarderend.*) Mmm... schoonzuster of schoon zuster, 't past allebei. Da's een knap "kleedje". Jij hebt "chance" zeg. Als ik zo iets kort zou aandoen... onze pa hield een vuurtje "onder mijn gat". Dat zou ik niet moeten proberen. Toch plezant als je zo'n vooruitstrevende vader hebt. (*Bekijkt Bernard eens kritisch.*) Je zou het hem "pertang" niet aangeven, zo op 't eerste gezicht.

DIANE : Ja, onze pa is heel breddenkend.

BRIGITTE : Hij geeft altijd direct zijn VISA-kaart mee.

(*Bernard staat zo ongeveer op springen.*)

RENE : Voor onze Bernard zijn alle mensen gelijk.

INGE : Wie is...? (*Tegen Francis, ze bedoelt René*)

FRANCIS : Dat zijn nonkel René en nonkel Theo. René is een broer van onze pa, Theo is de broer van ons ma.

INGE : (*Geeft de beide mannen een beleefde hand.*) Dag... Ja, wat moet ik zeggen? Zal ik ook maar "nonkel" zeggen? En? Waar zijn de tantes? Of zijn er geen tantes? Zijn jullie niet getrouwd? (*Tegen Francis*) 't Zijn "pertang" knappe gasten.

FRANCIS : Heu... Theo en René zijn niet getrouwd...

BERNARD : Hoe? Ik dacht anders dat die een even duurzame relatie hadden als wij.

BRIGITTE : Bernard! Ik heb je verwittigd hee. (*Tegen Inge*) Onze Theo en onze René zijn niet getrouwd. Ze zijn alle twee homofiel. Ze hebben al veel jaren samen een vaste relatie en nu wonen ze al vijf jaar bijeen.

BERNARD : Ja, nonkel René is eigenlijk tante René.

INGE : (*Eventjes perplex, dan enthousiast.*) Kust nu mijn... sorry. Da's straf. Twee